

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XXXV. An Decretum Dei tollat arbitrij libertatem, vt ineuitabili neceßitate
hi saluentur, illi pareant?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

at Calvinus infert reprobationem à gloria ante præuulsum peccatum. Cur igitur hic reprobatur, non ille? Quia impius est & peccator. I. Cor. II. Propter incredulitatem. Aug. l. I. ad Simplicianum. c. 9. *Deus non odit Esau hominem; sed odit Esau peccatorem.* Idem epist. 105. *Quibus Deus misericordiam non impertitur, ut non impertiatur, merentur.* Ergo Mat. 25. *Ite maledicti: & c. e-furiui enim, & non. & c.*

QVÆSTIO XXXV.

An decretum Dei tollat arbitrij libertatem, ut inuitabili necessitate, hi saluentur, illi per-eant?

LYTHERVS in Assert. art. 36. ait: *Liberum arbitrium est figmentum in rebus; seu titulus sine re. Quia nulli est in manu sua quippiam cogitare mali aut boni; sed omnia sub Deo sunt: contra quem nihil possumus. Vnde Post: Certi stant omnia lege.*
SVADET isto. It. 41. *Benè, aut Malè, si pot. estis facite.*

AVTOR. De isto hic strictim; infra de plano & pleno.

I. Vnus liberi arbitrii in moralibus pendet ab naturæ viribus: Teste experientia. At in supernaturalibus pēdet à gratia: Quam ut habeamus non est in nostra potestate: Est tamen hoc, ut donatâ rectè utamur cooperantes eidem.

DICO AD Isaiam, hunc ibi loqui de idolis gentium; non de hominibus.

CALVINVS affirmat Inst. 3. cap. 21. §. 7. 2. Item c. 23. §. 8. *Obtinere volunt, permittente modo, non autem Volente Deo; perire impios.* 3. Ibid. *Non dubitabo cum Augustino simpliciter fateri, Voluntatem Dei esse, rerum Necessitatem; atque id necessarium futurum esse, quod ille noluerit.*

SVADET igitur ista Calvinus istis. I. Quia

Nil fit permittente, sed omnia Volente Deo fiunt.

2. Voluntas Dei est necessitas rerum.
3. Idque teste S. Augustino.
4. Extinctum, aut labefactatum est lib. arbitrium orig. peccato.
5. Quia ut lapsus in latrones, spoliatus est vestibus gratiæ, & vulneratus est in carne: sic & lib. arb. est exutum gratia, & semiuiuum in naturæ donis. Vnde laborat ab Ignorantiæ, Malitiæ, Infirmi-tatis, & Concupiscentiæ vulneribus.

6. Præscientia Dei est infallibilis: ergo quicquid futurum præscit Deus, id infallibiliter futurum est: At præscit omnia quæ facturi sumus: ergo infallibiliter sunt futura; sientque necessariò.

AVTOR. Cum homo in statu innocentiae cum lib. arbitrio sit creatus; ipso teste Caluino Inst. l. c. 18. §. 8. idque Calvinus amissum velit: age quo Modo amissum erit?

1. Per pec, originale?
2. Actuale?
3. Gratiam Dei?
4. Præscientiam Dei?
5. Voluntatem Dei?
6. Prouidentiam & Prædestinationem Dei?

At horum nullo modorum.

I. NON per Pec. Orig. I. Ita Conc. Trid. sess. 6. can. 5. ex Scripturis: Vide *Antichristum* p. 4. q. 20. Num. 30. *In arbitrio viri erit, siue faciat, siue non faciat.* Hoc & similia dicuntur de homine post lapsum; ergo habet lib. ar. & non amisit per pec. orig.

2. Experientia docet omnes homines esse liberi arbitrii in omnibus humanis actionibus.

II. NON per Pec. Actualia: Quia, tametsi peccator nequeat agere opera meritoria, & supernaturalia sine

Dei gratia; potest tamen moralia & naturalia. Testes in Scriptura omnes insigniti peccatores à Cain vsque ad Hominem peccati.

2. Ratiocinatio S. Augustini lib. de vera relig. c. 14. est euidens: *Vsque adeo peccatum voluntarium est malum, vt nullo modo sit peccatum, si non sit voluntarium.* Et infra *Et quoniam peccari dubium non est: nec hoc quidem dubitandum videri, habere animas liberum voluntatis arbitrium.*

III. Non per Gratiam tollitur lib. arb., sed confirmatur.

1. Quia non per Præuenientem; cui, ait *Trid. sess. 6. c. 5.* homo liberè assentitur, & cooperatur, ita vt possit dissentire. Hinc tam sedulo nos Scripturæ monent conuerti, audire, obedire, sequi, adduntque minas, & increpationes.

2. Non per Gratiam Adiuuantem. Quia concursus Dei ad naturalia non tollit libertatem arbitrij; ergo nec gratia Adiuuans, quæ est concursus Dei ad supernaturalia.

3. Nec per Iustificantem gratiam; quia hæc perficit naturam, non destruit. Nec obstat istud Ioan. 6. *Nemo venit ad Me, nisi pater meus traxerit eum.* Quia tractio Dei inuitat amore, affectuq; voluntario; non necessitat: ait *Aug. tract. 26. in Ioan.*

IV. Non per Præscientiã Dei tollitur aut impeditur libertas Arbitrij. Quia cum illa sit duplex, Conditionata & Absoluta; neutra derogat libertati arb.

1. *Conditionata* antecedit liberũ decretum Voluntatis diuinæ quæ præcognoscit Deus, quid liberum arbi-

trium hominis aut Angeli facturum esset, ex hypothesi, si sic & sic in rerum ordine poneretur; Vt iniustos aucturos penitentiam, si hæc ei prædicaretur: iustos lapsuros, nisi fugerent, aut è vita &c. raperentur.

2. Absoluta sequitur Decretum Dei liberum: quæ præcognoscit reip̄sa futurum: Sic in Vet. Testa. prædixit futura in Nouo. Vnde Tertul. l. 2. contra Marcionem: *Præscientia Dei tot habet testes, quot habet Prophetas.* Vtraque est infallibilis; quia Dei intellectus est infinitus, extendens se ad omnem veritatem.

Neutra pugnat libertati arbitrij. *Non Conditionata*; quia nec remponitur minus in re quicquam; quia ex hypothesi præscit. *Non Absoluta*; quia non causat minus necessitat in re; nisi secundum Modum rei futura præscit: vt necessaria necessariò, contingens contingenter, quoad nos, libera liberè futura præcognoscit.

2. Deinde *Aug. l. de bono perse. c. 9. 10. Et l. de Corrupt. & grat. c. 8.* Præscientia Dei non tollit lib. arb. *quia Præscientia est*: alioquin & nostra tolleretur vt si præsciret Iacob à filiis faciendâ Gen. 48. eos nil necessitauit ad ea: *Non quia Dei est*, alioquin tolleretur & Dei libertatem, præscit enim quæ facturus est.

3. Demum Adam in statu integro habuit lib. arb. vt fateatur Calvinus: & aliquid ex eo peregit: & acturum id præsciuit Deus; non tamen hæc præscientia ademit ei libertatem arbitrij.

V. Non per Decretum Dei impeditur libertas arbitrij.

1. Non

1. *Non decreto concursus sui Generalis* ad omnes lib. arb. actiones naturales: quia est simul tempore & causalitate cum nostra actus determinatione: nō est prior, nec determinat nostram voluntatem ad agendum.

2. *Nec decreto concursus specialis* per gratiam præuenientem, adiuuantem, aut iustificantem: vt suprâ liquet. Vtrumque Decretum Dei est, vt præscientia, secundum Modum cuiusque rei; ad quam ipsa res condidit; vt necessaria necessariò fiant; libera liberè; liberaque bona causet liberè; mala, permittat liberè fieri.

VI. *NON PER PROVIDENTIAM* seu Prædestinationem infringitur libertas ar. Quia in illa solum spectari potest Præscientia & voluntas Dei: at neutra lædit lib. arb. in se, aut in actis.

DICO AD I. Absurdum id: quia sic Deus vellet fieri peccata, quæ permittit fieri.

AD II. Absurdum. Quia omnia, etiam ciuilia, fierent necessariò.

AD III. Falsum est. Nam S. Aug. l. 6. de Gen. ad lit. c. 15. docet creationem non fuisse in potestate creaturæ, sed Dei; cuius, ait, *voluntas rerum necessitas est*, sc. creandarum, non faciendarum postea, vt falso interpretatur Augustinum Caluinus.

AD IV. Supernaturalia dona perdit homo; naturalia consequenter in sese debilitauit, non perdidit. Malè igitur Pelagiani aiebant, lib. arb. nullatenus esse læsum: Malè Calvinianis esse extinctum: Benè Trid. sess. 6 c. 1. *Non extinctum, sed viribus attenuatum.*

AD V. Homo tria habuit ex iustitia originali.

1. Gratiā iustificantem, siue Rationis sub Deo subiectionem.

2. Appetitus sub ratione subiectionem.

3. Corporis immortalitatem. Spoliatus primo, dicitur vulneratus in secundo, propter rebellionem & reliqua incommoda consecuta: tertium fatale erat & est. Animæ enim vt quatuor sunt Potentiæ; sic & vulnera: *Intellectus*, ignorantia; *Voluntatis*, malitia; *Concupiscibilis*, auiditas absentium, voluptas præsentium Bonorum verorum, seu apparentium; *Irascibilis* deniq; metus de absentibus; ira de præsentibus Malis.

AD VI. Præscientia Dei dat rebus futuris Certitudinem, non Necessitatem: cum illa, non cum hac, potest stare salua libertas. *Necessitas* verò duplex est: *Antecedens*, quæ oritur ex causa antecedente necessaria: vt cras oriri solem necesse est: *Comitans*, seu consequens, quæ oritur ex ipsa positione effectus seu liberi, seu necessarij: vt hominem sedere, sedisse, sessurum, posito, quod sedeat, sederit, aut sit sessurus. Hæc necessitas est absoluta, expositione facti: non illa. Quare ideo futura à Deo prænoscentur, quia fient: Non ideo fient quia prænoscentur: Sicque præscientia est rebus futuris posterior, non prior. Ita S. Patres & Scholastici.